

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/532)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2507

12 . I . 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 17 . XII . 1952 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

1. 1952 yılı gider Bütçesinin (A/1) işaretli cetvelindeki tertiplerinden ilişik (1) ve (2) ve (3) sayılı cetvellerde yazılı tertiplere, özel gereçlerinde gösterilen sebepler dolayısıyla ceman 1 765 000 lira ödenek ilâvesi icap etmiştir.

Bundan, (1) sayılı cetvelde gösterilen tertiplere aktarılacak 443 000 liranın karşılığı aynı cetvelde işaret edilen ve hizmetsiz kalacağı anlaşılan tertiplerden yapılacak indirmelerle temin edilmiştir.

2 sayılı cetvelde yazılı 467 500 lira ek ödenekle (3) sayılı cetvelde yazılı (1942 - 1951) yılları içinde tahakkuk ederek, seneleri bütçelerinde ödenek bakıyesi kalmamış olmasından dolayı şimdiye kadar ödenememiş ve hak sahiplerinin devamlı sızıltı ve şikâyetlerini davet etmiş olan 854 500 liradan ibaret karşılıksız borçlardaki ceman 1 322 000 lira ikinci maddede gösterildiği üzere 1952 yılında tahsili tahmin edilen gelir fazlasıyla karşılanacaktır.

Yukarda bahsi geçen karşılıksız borçların ödenebilmesini temin için (A/1) işaretli cetvelin sonunda (Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları) adıyla, 506 numaralı yeni bir bölüm açılması yolundaki kanuna gerekli hüküm konulmuştur.

2. Ekim 1952 sonu itibarıyla alınan malûmata göre 8 aylık gelir tahsilâtı muhammenata nazaran 1 325 469 lira bir eksiklik arz etmekte ise de, posta, telgraf ve telefon hasılatının, yılın ikinci altı ayında birinci altı aya nispetle daima % 10 civarında bir artış sağladığı müşahade edildiği gibi telefon santral ve şebekelerinin tevsi ve servisi açılması ve yeni telsiz istasyonlarının faaliyete konulmak üzere bulunması sebebiyle önümüzdeki 4 ay içinde yalnız telefon ve telsiz telgraf hasılatında :

Yeniden tesis ve tevsi olunan otomatik ve manüel santrallere 4 ay içinde bağlanacak abonelerden elde edilecek gelir	646 900
İstanbul, Ankara ve İzmir şehirleriyle santral bulunan diğer şehirlerde tahakkuk edip henüz tahsil edilememiş olan gelirden 4 ay içinde tahsili muhakkak görülen miktar	1 500 000
Santrallere bağlı abonelerden % 30 nun 4 ay içinde abone tevedidinden elde edilecek gelir.	1 083 000
Yeni açılan şehirlerarası hatlar ile Yunanistan devresinden yapılacak konuşmalar hasılatı	20 250
Radyo telefon servisinin açılması münasebetiyle Amerika, İngiltere, İsviçre ve diğer yabancı memleketlerle yapılacak radyo telefon konuşmalarından elde edilecek gelir	68 000
Yeni telsiz istasyonlarının faaliyete konulması ve tevsi edilmesi münasebetiyle telsiz telgraf muhaberatından tahassül edecek gelir fazlası	200 000
	<hr/>
	3 518 150

Üç buçuk milyon liradan fazla gelir sağlanacağı tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Binaenaleyh bu fazlalık Mart - Ekim 1952 tahsilât noksanını telâfi etmekle beraber istenen ek ve olağanüstü ödenekleri de fazlasıyla karşılamaya kâfi gelecektir.

GEREKÇE

Bölüm 202 - Madde 22 — İller hizmetlileri ücreti (288 000)

Bu tertipten 1952 yılı bütçesiyle alınan ödenek 3 597 480 liradır.

Mühallerin kapatılmaması, işlerin mevcutlarla idaresi yolunda alınan tedbirler neticesinde, Temmuz 1952 sonuna kadar fiilen yapılan sarfiyat 1 307 970 liradan ibaret olduğu cihetle, yıl sonuna kadarki ihtiyacın 1 831 158 lira ile kaşınabileceği ve bu suretle, 458 352 liranın tasarrufu mümkün olacağı ve binaenaleyh, bundan 288 000 liranın, ödeneği kâfi gelmiyeceği tesbit edilen diğer tertiplere aktarılması zaruri görülmüştür.

Bölüm 206 - Madde 12 — İller memurları çocuk zammı (88 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 2 475 000 liradır. Beş ay zarfında fiilen yapılan sarfiyat 1 054 618 lirayı bulmuş olduğuna göre, geri kalan 7 aylık devre için 1 476 458 liraya ihtiyaç bulunması icabeder. Halbuki elde kalan ödenek 1 420 352 liradan ibaret olduğundan, daha 56 106 liranın bu tertibe aktarılması lâzım gelirse de, çocuk mevcudu 21 332 ye yükselmiş olduğundan, $21\,332 \times 10 \times 7 = 1\,493\,240 - 1\,420\,352 = 72\,888$ liraya katı ihtiyaç bulunacağı tabiidir. Ancak, önümüzdeki 7 aylık müddet içinde çocuk adedinin bir miktar daha artacağı göz önüne alınarak 88 000 liranın bu tertibe aktarılması yerinde görülmüştür.

Bölüm 209 - Madde 13 — Emekli ikramiyesi (100 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 600 000 liradan ibaretti.

Her ne kadar beş ay zarfında yapılan fiili sarfiyat 203 700 lira ise de, bu rakam Emekli Sandığına ödenerek fatura edilen ve İdarece adı geçen sandığa ödenen miktarı ifade ettiği için, tam bir ödeme mahiyetini taşıyamıyacağı şüphesizdir. Bu itibardır ki emekliye sevklerini istiyen ve ikramiyeleri tutarı 75 000 lirayı bulan 21 memurun emeklilik muamelesi yapılamamıştır. Hem bunların isteklerinin yerine getirilmesi, hem de yıl sonuna kadar emeklilik isteğinde bulunacakların emekliye sevk edilebilmeleri hem de mâlûliyet, ölüm veya sicilleri üzerine re'sen emekliye sevk gibi zaruri sebeplerle yapılacak emeklilik muamelelerinin icabettirdiği ikramiyeleri ödeyebilmek için bu tertibe 100 000 liranın aktarılması zaruri görülmüştür.

Bölüm 218 - Madde 10 — Munzam mesai ücreti (100 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 600 000 liradır.

Temmuz sonuna kadar fiilen yapılan tekiyat 184 894 lira ise de, bu tertipten yapılan masraflara ait tahakkuk evrakı merkezlerce tetkik ve tasvip edildikten sonra mahallerince ödenmekte bulunduğu cihetle yapılan tekiyat tahakkuk eden istihkakın tamamını ifadeden uzaktır. Netekim ilgili dairelerce Ağustos sonuna kadar kabul edilmiş olan tahakkuk yekünü 380 000 lirayı bulmaktadır. Bu duruma göre mevcut ödenegin yıl sonuna kadar olan ihtiyacı karşılamıyacağı anlaşıldığından, 100.000 liranın bu tertibe aktarılması zaruri görülmüştür.

Bölüm 302 - Madde 40 — İller öteberi giderleri (30 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 100 000 liradır. Temmuz 1952 sonuna kadar yapılan fiili masraf 45 004 lira olup bu duruma göre yıl sonuna kadarki ihtiyacı karşılamak için eldeki ödenek bakiyesinden 10 339 lira fazlasıyla 66 335 liraya lüzum hâsıl olduğu anlaşılmakta ise de, mevcut İdare malı binalarla yeni yapılan ve servise konulan binalara temizleme ve aydınlatma vergileri tarh edilmekte ve İdaremizce işgal altında bulunan Hazine malı binaların 4454 sayılı Kanunun 36 ncı maddesine göre mülkiyetlerinin İdareye intikali ve bu binalara ait vergilerin de İdaremizce ödenmesi lâzım gelmekte keza binaların temizlik ve küçük tamirleri, içme suyu ve kullanma suları, bölgelerce İdare ihtiyaçları için yapılan ilân masrafları, şal bayrak ve sair ihtiyaçlarını karşılamak için daha 30 000 lira ödeneğe katı lüzum olduğu tesbit edilmiştir.

Bölüm 302 - Madde 50 — İller aydınlatma (20 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 170 000 liradır. Bundan Temmuz 1952 sonuna kadar fiilen yapılan sarfiyat 69 552 lira olduğuna göre yıl sonuna kadarki ihtiyacı başabaş karşılaması lâzım gelirse de, elektrik tesisatı bulunan mahallerde cereyan bedellerinin mütaakıp aylarda tahsil edilmekte olması itibariyle yapılan masrafın hakiki sarfiyat bedellerini ifade edemeyeceği ve bununla beraber mevcut ve yeniden açılmak üzere bulunan merkez ve şubelerimizin aydınlatma masraflarının karşılanmasına geri kalan ödenek bakiyesinin kâfi gelmeyeceği anlaşılmakta olduğu cihetle bu tertibe daha 20 000 liranın aktarılması uygun görülmüştür.

Bölüm 302 - Madde 60 — İller ısıtma (15 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 260 000 liradır. Temmuz 1952 sonuna kadar yapılan fiili sarfiyat 40 188 liradan ibaret ise de, bu hal merkezlerin hemen ekserisinde yakacak maddelerinin sonbaharda alınmasından ileri gelmektedir. Bununla beraber yeni yapılan binalarla mevcutların bir kısmının kaloriferli olması, bazı bölgelerde kömür ve nakliye ücretlerinin artması dolayısıyla elde kalan ödenegin ihtiyacı tamamıyla karşılamıyacağı anlaşılmış olduğundan bu tertibe daha 15 000 liranın ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

Bölüm 303 — Basılı kâğıt ve defterler (60 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 400 000 liradır. Bundan Temmuz 1952 sonuna kadar fiilen yapılacak sarfiyat 52 392 liradan ibaret ise de stoklarımız geçen sene bitmiş bu sene de, **Kayaş Levazım** deposunu su basarak mevcut basılı kâğıtlarımızın kısmı âzamını kullanılmaz bir hale getirmiş olduğundan servis muamelât ve muhaberatının sekteye uğramaması için mevcudu kalmıyan en lüzumlu basılı kâğıtların tabettirilmesi zaruretinde kalmıştır.

Bu sebeple tesellüm edilmiş bulunan bu basılı kâğıtların bedellerinin ödenebilmesi için 110 000 lira ödeneğe ihtiyaç bulunmakta olup diğer bölümlerden 60 000 lira karşılık temin edilebildiğinden ancak bu miktarın aktarma yoluyla bu tertibe ilâvesi mümkün olabilmiş ve geri kalan 50 000 lirası için ek ödenek teklifi zaruretinde kalmıştır.

Bölüm 307 - Madde 10 — Sürekli görev yolluğu (15 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 80 000 liradır. Temmuz sonuna kadar fiilen yapılan sarfiyat 27 603 liradan ibaret ise de, memurlara avans olarak ödenip de, henüz mahsubu yapılamıyan miktar bittabi hariç bulunmuştur. Binaenaleyh, tahakkuka istinaden mülhakata verilmekte olan ödeme

emirleri şimdiye kadar 68 810 lirayı bulmuş ve yapılan nakil ve tâyinler dolayısıyla de, mülhakatça daha 10 600 liralık ödenğe ihtiyaç gösterilmiş olduğuna göre, mevcut ödeneğin yıl sonuna kadar tahakkuk eden ihtiyacı karşılamıyacağı anlaşıldığından, 15 000 liranın aktarılması uygun görülmüştür.

Bölüm 308 - Madde 11 — Merkez memurları tedavi giderleri (5 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 4 000 liradır. Bundan 3 752 lirası Temmuz sonuna kadar fiilen ödenmiş bulunmaktadır. Halen tahakkuk edip de tedavi edilemeyen 2 973 liralık istihkak mevcuttur. Yıl sonuna kadarki ihtiyaç da göz önüne alındığı takdirde bu tertibe 5 000 liranın aktarılması icabetmiştir.

Bölüm 308 - Madde 12 — İller memurları tedavi giderleri (10 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 80 000 liradır. Temmuz sonuna kadar fiilen yapılan sarfiyat 49.370 liradan ibaret ise de, alınan telgraf malûmatına göre, İstanbul Bölge Başmüdürlüğünce 6 ayda sarfedilip de, üst tarafı henüz masraf hesaplarına geçmeyen miktar 38 163 lira, İzmir Bölge Başmüdürlüğünün de, 3 957 liradır. Bu duruma göre yalnız iki bölgede 6 ay içinde tahakkuk eden masraf 42 120 lirayı bulmaktadır. İdare sanatoryumunun işletmeye açılmış olması ve bu suretle diğer sanatoryumlara artık hasta yatırılmaması sebebiyle mütaakip aylarda bu iki başmüdürlükçe yapılacak masraflar nispeten azalacak ise de, bakiye ödeneğin diğer bölgelerin ihtiyacını karşılamaya kâfi gelmeyeceğinden daha 10 000 liranın butertibe ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

Bölüm 421 - Madde 40 — Posta pulu ve kartlarıyla tarih damgaları giderleri (38 000)

Bu tertip için 1952 yılı Bütçesiyle 250 000 lira ödenek alınmıştır.

Posta hizmetlerinin artışı dolayısıyla diğer bölümlerde müşahede edilen eksikliği karşılayabilmek için tabuları 1953 yılına tehiri mümkün görülen bir kısım normal pulların basım masraflarından 68 000 lira tasarruf edilerek diğer lüzumlu tertiplere aktarılması icabetmiş ve bundan 30 000 lirası aynı bölümün diğer maddelerine, 38 000 lirası da bu bölümler arasında yapılan aktarmaya tahsis edilmiştir.

Bölüm 505 — Hükme bağlı borçlar (117 000)

Ericson Telefon Şirketince, idare aleyhine açılmış ve Ankara Ticaret Mahkemesince hükme bağlanarak temyiz edilmiş olan dâvanın 1952 yılında neticelenerek idarenin tazminle mükellef tutulması halinde sâdir olacak veya idare aleyhine neticelenecek diğer dâvalara ait ilâm hükümlerinin infaz edilebilmesi için 1952 yılı bütçesiyle bu tertipten 180 000 lira ödenek alınmıştır.

Temyiz totkikatı henüz neticelenmemiş, bu yıl içinde neticelenmesi ihtimali de görülmemiş olduğundan, hizmetsiz kalacağı anlaşılan 117 000 liranın, mevcut ödenekleri kâfi gelmeyen ve artırılmalarına katı zaruret görülen yukarıda yazılı tertiplere aktarılması uygun görülmüştür.

GEREKÇE

Bölüm - 214 — İşçi sigortaları primi (8 000)

Bu tertip için bütçe ile alınan ödenek 20 000 liradır. Bundan Temmuz 1952 sonuna kadar fiilen yapılan sarfiyat 6 347 liradan ibaretse de bu miktar 7 aylık tahakkuku değil, o tarihe kadar iş sahalarından işçi kurumlarına ödenebilen miktarı ifade etmekte olup nitekim Ekim 1952 sonuna kadar tahakkuk eden ihtiyaca karşılık olarak mahallerine verilen ödeme emirleri yokûnu 19 454 liraya baliğ olmaktadır. Bu itibarla halen elde 546 lira ödenek kalmıştır. 8 aylık tahakkuka göre ayda vasatı 2 400 lira harcanmakta olduğundan geri kalan dört aylık sarfiyatı karşılayabilmek için $2\,400 \times 4 = 9\,600$ lira ödenğe ihtiyaç görüleceği tahmin edilmektedir. Ancak halen inşasına devam edilen Çoruh - Rize - Hopa - Balıkesir - Güngörmez - Edremit ve Eskişehir - Alifuatpaşa araları telefon devreleri ve yıllık onarımları henüz yapılmamış bulunan bazı hatlar ve şehir içi telefon şebekelerinde ve muhtelif şehirlerde tesis olunacak telefon santralleri ve ben-

zari müteferrik fennî işlerde çalıştırılacak işçiler için tahakkuk edecek primlerin ödenebilmesini teminen ve bâzı bölgelerdeki ödenek bakıyesi de göz önüne alınarak bu bölüme asgari 8 000 liranın ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

Bölüm -303 — Basılı kâğıt ve defterler (50 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödeneğin ihtiyaca tekabül etmemekte olmasından 110 000 liranın ilâvesi lâzımgeldiği ve bundan 60 000 lirasının gider bütçesinin diğer bölümlerinden karşılandığı bölümler arasında yapılacak aktarmaya ait 1 numaralı cetvele bağlı gerekçede izah edilmmişti.

Geri kalan 50 000 liranın aktarma yoluyla temini mümkün görülemediğinden bu miktar ek ödenek istihsalı zaruretinde kalmıştır.

Bölüm 307 - Madde 20 — Geçici görev yolluğu (35 000)

Bu tertip için bütçe ile alınan ödenek 160 000 liradır. Bundan Temmuz 1952 sonuna kadar masraf hesaplarına geçen miktar 37 850 liradan ibaretse de bu tertipten yapılan ödemeler tahakkuktan evvel istihkak sahiplerine avans olarak verilip bilâhara mahsubu yapılmakta olduğu için masraf hesaplarına intikal eden miktar hakiki ödemeyi ifade etmemekte ve Kasım 1952 sonuna kadar ihtiyaca göre mülhakata tevzi edilen ödenek 156 437,10 lirayı bulmaktadır.

Buna göre aylık vasati ihtiyaç 17 381,90 lirayı bulmuş olduğundan yıl sonuna kadar aynı minval üzerine hareket edildiği takdirde $17\ 381,90 \times 3 = 52\ 145,70$ liraya ihtiyaç hâsıl olacaktır. Kasım ayı ödenek bakıyesi 3 562,90 lira bu miktardan çıkarıldığı takdirde geriye 48 582,80 kalır. Takriben % 25 nispetinde eksik sarfiyat yapılacağı hesaplanmak suretiyle bütçe yılı sonuna kadar $48\ 582,80 \times 0,75 = 36\ 437,10$ liraya ihtiyaç hâsıl olacaktır. Buna binaen halen inşasına devam edilmekte olan Çoruh - Rize - Hopa - Balıkesir, Güngörmez - Edremit ve Eskişehir - Ali Fuatpaşa araları telefon devre hatları ve yıllık normal onarımları henüz yapılmamış bulunan bâzı hatlar ve şehir içi telefon şebekelerinde ve muhtelif şehirlerde tesis olunacak telefon santrallerinin kurulmasında ve benzeri müteferrik fennî işlerde çalışan hat başbakıcı, hat bakıcı, ekei, makinist ve mümāsili teknisyenlerle merkez kadrolarının asgari hadde indirilmiş olmasından dolayı hastalık gibi zaruri sebeplerle vazifelerinden ayrılan ve yerlerinin mahallen temini mümkün olmayan merkez müdür ve şeflerinin vekâletlerine diğer mahallerden gönderilecek yedek şef veya memurlarla tahkikata memur edilecek murakıpların tahakkuk etmiş ve bütçe yılı sonuna kadar tahakkuk edecek zaruri masraf ve yevmiyelerinin ödenebilmesi için bu tertibe en az 35 000 liranın ilâvesi zaruri görülmüştür.

Bölüm 307 - Madde 30 — Müfettişler yolluğu (50 000)

Bu tertipten bütçe ile 160 000 lira ödenek alınmıştır. Bundan Temmuz 1952 sonuna kadar masraf hesaplarına intikal eden miktar 325 001 liradır. Ancak muhtelif merkez ve hat güzergâhlarında vazife gören muamelât müfettişlerine zaruri masraf ve yollukları bidayeten çekle ödenerek bilâhara mahsubu yapılmakta olduğu için yapılan sarfiyat tahakkuku ifade etmekten uzaktır.

Bu itibarla Ekim 1952 sonuna kadar fen müfettişleri için 87 992,14 lira, Muamelât müfettişleri için de 48 806,13 lira ki ceman 136 798,27 lira ödeme emrine bağlanmış bulunmaktadır. Ekim ayında 60 sı fen ve 36 sı muamelât olmak üzere 96 müfettiş vazife başında bulunmakta idi. Kasım ayı içerisinde biri Amerika'da tahsilini ikmal ederek yurda avdet etmek, biri İstanbul Telefon Başmüdürlüğü rekor âmirlüğinden müfettişliğe nakledilmek, sekizi de askerden dönmek suretiyle yenden 10 fen müfettişi tâyin edilmiş ve bu suretle müfettiş adedi 106 ya yükselmiştir.

Ekim ayı sonuna kadar tahakkuk eden fiili ihtiyaca göre ayda vasati 17 100 lira harcanmaktadır. Bu miktar 96 müfettişe nispet edildiği takdirde zaruri masraflar dâhil olmak üzere müfettiş başına ayda 178 lira düşmektedir. Müfettiş adedinin 106 ya yükselmesi ve son aylar zarfında yurda gelen manüel santrallerin 110 mahalde tesisi ve 9 otomatik santralin Anadolunun muhtelif şehirlerinde kurulması ve bunlara ait şehir içi şebekelerinin inşasına başlanması ve ayrıca İstanbul, Ankara ve İzmir şehir şebekeleriyle santrallerinin geniş mikyasta tevsilerine başlanılmış olması hasebiyle müfettişlerin daha hareketli bir vaziyette çalışmalarını gerekmektedir.

Aynı esaslar dâhilinde kalmak şartıyla 106 müfettişe 4 ay için $106 \times 178 \times 4 = 75\ 472$ liraya ih-

tiyağ vardır. Ekim ayı sonuna kadar yapılan tahakkuka göre yıllık ihtiyaç $136\ 797 + 75\ 472 = 212\ 270$ lira olduğundan daha 50 000 liralık ödeneğin bu tertibe ilâvesi lâzım ve zaruri görülmektedir.

Bölüm 309 - Madde 31 — İller taşırları işletmesi (23 000)

Bu tertip için bütçe ile alınan ödenek 177 000 liradır.

Temmuz sonuna kadar fiilen yapılan sarfiyat 41 842 liradan ibaret ise de, mütaakıp aylarda taşıt adediyle, akar yakıt fiyatlarının geçen seneye nispetle artışı dolayısıyla, şimdiye kadar bölgelere verilen ödeme emirleri yekûnu 118 909 lirayı bulmuş ve teknik işlerde çalıştırılmak üzere ayrıca 10 aded jip arabasının satın alınması kararlaştırılmış olduğundan mevcut ödeneğin yıl sonuna kadar tahakkuk edecek işletme masraflarına kâfi gelmeyeceği cihetle 23 000 liranın bu tertibe ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

Bölüm 309 - Madde 32 — İller taşıtları onarma (50 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 120 000 liradır.

Temmuz sonuna kadar fiilen yapılan sarfiyat 36 186 lirayı bulmuş ise de, bu rakama Devlet Demiryolları atelyelerinde tamir edilen posta vagonlarının henüz faturaya bağlanmamış masrafları dâhil değildir. Bununla beraber bu yıl nakil vasıtaları adedinin ve dolayısıyla yedek parça ve lâstik ihtiyacının satışı, adedi 35 şi bulan posta vagonları revizyon ve onarım masraflarıyla yedek parça ihtiyacının seneden seneye çoğalması mevcut ödeneğin ancak, motörlü vasıtaların onarımına tahsis edilerek vagon tamir masraflarının ödenmemesine sebebiyet vermiş olduğundan bunların da tahakkuk etmiş ve önümüzdeki aylarda tahakkuk edecek tamir ve revizyon masraflarını karşılayabilmek için daha, 50 000 lira ödeneğe ihtiyaç duyulmaktadır.

Bölüm 414 — Taşıma giderleri (200 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 2 453 500 liradır.

Temmuz sonuna kadar yapılan fiili sarfiyat ise 560 359 liradır.

Ancak, geçen sene Devlet Demiryolları İdaresine bu tertipten maktuan 600 000 lira ödendiğinden bu hizmet için bu sene de aynı miktar ödenek konulmuştu. Ahiren tanzim olunan Protokolde dingil kilometre esasına göre ücret verilmesi kararlaştırılmış olduğundan yalnız Devlet Demiryollarına ödenecek taşıma ücreti 850 000 lirayı bulacaktır.

Devlet Havayolları uçakları vasıtasıyla yapılmakta olan posta nakliyatı da günden güne artmakta olduğundan adı geçen İdarece tahakkuk ettirilen nakil ücretleri de aynı nispette tezayüt etmektedir. Diğer taraftan akar yakıt fiyatlarına yapılan zam dolayısıyla posta eksiltmelerinde geçen senelere nispetle daha pahalı tekliflerle karşılaşmış ve kara postaları bu sebeple geçen senelere göre daha pahalı ihale edilmiştir. Bu durum posta taşımaları tertibinde, mevcut ödeneğin yıl sonuna kadarki ihtiyacı karşılamaktan uzak olduğu göstermekte bulunduğu cihetle ileride müşkül bir duruma düşmemek için daha 200 000 liranın ilâvesi zaruri görülmüştür.

Bölüm 422 — Telli, Telsiz Telgraf ve Telefon işletmesi (25 000)

Bu tertipten bütçe ile alınan ödenek 320 000 liradır.

Bunun 84 143 lirası Temmuz sonuna kadar sarfedilmiş ise de, bu hal kuvvei muharrike bedellerine ait faturaların, merkezlere geç tevdi edilmesinden ileri gelmiş olup, hakikatta tahakkuk eden masrafın bu tertipten sarfı icap eden bant bedelleriyle rehberlerin basım ücretlerini karşılamayacak kadar azalmış bulunduğu cihetle mübayaa ve bastırılması zaruri olan bant ve rehberler için 50 000 liranın bu tertibe ilâvesi zaruri görülmüştür.

Bölüm 450 - Madde 10 — Telgraf, telefon ve telsiz mühendisi yetiştirilmek üzere yabancı memleketlere gönderilen öğrenciler (26 500)

Bu tertip için bütçe ile alınan ödenek 85 000 liradır.

Millî Eğitim Bakanlığında alınan yazılarda yapılan en katî tasarruf tedbirlerine rağmen bu paranın öğrencilerin masraflarını karşılamaya yetmeyeceği ve bunun yarattığı sıkıntılı durumun gi-

derilmesi için daha 26 500 liraya ihtiyaç bulunduğu bildirilmiş ve bu ödeneğin bir an evvel temin ve Bakanlık emrine aktarılması istenilmiş olduğundan yabancı memleketlerde tahsilde bulunan öğrencilerin sıkışık durumda bırakılmamaları için teklif veçhile bu tertibe 26 500 liranın aktarılması icap etmektedir.

1942 - 1951 yıllarına ait karşılıksız borçlar :

Bölüm	Zammolunan
506	854 500

P. T. T. İdaresinin yapmakla mükellef olduğu âmme hizmetlerinin aksamadan yürümesini sağlamak ve bâzı kanuni icapları yerine getirmek için 1942 - 1951 yılları içinde 854 165 lira ödenek üstü borçlanmak zaruretinde kalmıştır. İlişik müfredat listesinin tetkikinde görüleceği üzere bu miktarın, 148 178 62 lirası açık aylığı, çocuk zammı, yakacak zammı, doğum ve ölüm yardımları, tedavi ve yol ücreti, tıbbî ecza ve sağlık gereçleri, işçi sigorta primleri gibi bidayeten katîyetle tesbiti mümkün olmıyan ve kanuni hükümlere dayanan giderlere, 503 627 lirası da basılı kâğıt ve defterler bedeli, munzam mesai ücretleri, merkez ve iller öteberi giderleri, iller aydınlatılması, taşıt işletme ve onarmaları ile posta taşıma ücretleri, geçici görev yolluğu, yabancı uzmanlar ve hizmetlileri yollukları, telli, telsiz telgraf ve telefon işletmesi, fabrika giderleri, haberleşme ücretleri ve yayın işleri gibi posta ve telgraf işletmeleri bakımından feragat veya ihmali mümkün olmıyan hizmetlere taallük etmektedir.

Birinci kategorideki tahakkuklardan açık aylığının, işten men edilmek suretiyle, bakanlık emri-ne alınan bâzı memurların uzun süren muhakeme neticesinde beraet etmelerinden, çocuk zamlarının 4598 sayılı Kanun izahnamesinin ahiren Maliye Bakanlığınca tadilinden,

Yakacak zamlarının bâzı P. T. T. merkezi râkımının 1500 den fazla olduğunun son yapılan mesahalar neticesinde taayyün etmiş bulunmasından, tedavi ve yol giderlerinin de, hastane ve sanatoryumlara yatırılan hastaların artması, tedavilerinin uzaması ve yeni hastaların hastanelere yatırılması gibi zaruretlerden,

Doğum yardımının da, yeniden ödenek istihsali mümkün olmıyan bir zamanda doğum vukuundan veya doğum vukuunun yıl geçtikten sonra idareye haber verilmesinden ileri gelmiş bulunduğu anlaşılmıştır.

İkinci kategorideki giderlere gelince,

Bunlardan :

Basılı kâğıt ve defterlere ait miktarın İzmir'deki Devlet Demiryolları Matbaasında yapılan tab'iyatın Maliye Bakanlığınca bilâhara ve evvelki muamelelere şâmil olmak üzere Muamele Vergisine tâbi tutulmasından dolayı 1947 yılında idarece bu matbaada bastırılmış olan matbu evrak bedeline isabet eden kısmına, munzam mesai ücretlerinin 4454 sayılı Kanunun 51 nci maddesi gereğince ödenmesi lâzımgelen ve telgraf işletmesi zarureti ile, hafta içinde tatil verilmesi mümkün olmıyan memurların tahakkuk eden hafta tatili ücretleriyle bâzı idari sebeplerle mesai haricinde çalıştırılmaları icabeden ve yıllık ödenek istihsali imkânı kalmıyan yılın son günlerine,

Merkez ve iller öteberi giderleri miktarının idarece bidayeten tâyinine imkân olmıyan ve faturalarının Ankara Su İdaresince yıl geçtikten sonra tevdi edilmesinden doğan merkez binaları su istihlâki ile iller belediyelerince tarh edilmekte olan vergi ve resimlere,

İller aydınlatmasının, İstanbul E. T. T. İdaresince son faturaları yıl geçtikten sonra tevdi edilen ve miktarının bidayeten tâyini mümkün olmıyan, posta ve telgraf işletmeleri bakımından tahdidine de imkân bulunmıyan İstanbul ve lokallerindeki merkezlerin elektrik cereyan bedellerine,

Taşıtlar işletme ve onarmaları bedelinden, 24 bin küsur liranın âni olarak bozulan posta motorünün Haliç Fabrika ve havuzlarında yapılan tamirine, 16 bin küsur lirasının ödenek istihsali imkânı kalmıyan yılın son ayında ve posta hizmetlerinin aksamaması endişesiyle Sokoni Vakum Kumpanyasından posta taşıtları için alınan benzin ve yağ bedeline, 35 bin küsur lirası da Devlet

Demiryolları İdaresince 1950 ve 1951 yıllarında yapılan ve faturaları ancak 1951 ve 1952 yıllarında idareye tevdi edilen posta vagonları tamir bedeline,

Posta taşıma ücretleri de, Devlet Hava ve Demiryolları vesaiti ile yapılan ve yılın son aylarında normal haddenden fazla olarak tahakkuk edip faturaları yıl geçtikten sonra idareye tevdi olunan posta maddeleri taşıma ücretleriyle 1950 yılı Bütçesinin tasdikından sonra Yüksek Meclisçe kabul buyrulan Posta Kanununun 12 nci maddesi gereğince Demiryolları İdaresine ödenmesi icabeden ve ancak bu maddeye göre yapılacak anlaşması senesi içinde tamamlanmayan posta taşıma ücretlerine, geçici görev ve uzman yollukları ile telgraf ve telefon işletme giderlerindeki borçlar yine işletme zaruretlerinin doğurduğu muhtelif sebepler dolayısıyla artan masraflara fabrika giderleri, işçi sigortası primlerine, yayım işleri de artan gazete fiyatlarına taallük etmektedir.

Yapılan tetkikat ve soruşturmalar neticesinde. Bahsi geçen giderlerin içtinabı mümkün olmayan zaruretler neticesinde ihtiyar edildiği ve bunlardan 1951 yılına taallük eden 243 712 liranın, 1951 yılında yapılan aktarma teklifinin kanuniyet halini alamamasından neş'et eylediği ve bu sebeplerle, hâdisede hiçbir âmiri ita veya tahakkuk memurunun her hangi bir kusur ve ihmali mevcut bulunmadığı ve binaenaleyh, 2518 sayılı Kanun hükmünün ihlâli gibi kastî bir hareketin vâkı olmadığı neticesine varılmıştır.

L İ S T E

Lira	K.	T E R T İ B İ
2 143	76	Açık aylığı
34 576	18	Çocuk zammı
1 875	00	Doğum yardımı
1 850	00	Ölüm yardımı
4 518	92	Yakacak zammı
10 616	22	Munzam mesai ücreti
1 057	97	Merkez öteberi giderleri
13 407	50	İller öteberi giderleri
41 676	08	İller aydınlatması
371	27	Haberleşme ücret ve giderleri
5 834	36	Basılı kâğıt ve defterler
2 224	00	Tıbbi ecza ve sağlık gereçleri
4 575	00	İşçi sigortaları primi
24 126	71	Geçici görev yolluğu
6 324	51	Yabancı uzman ve hizmetlileriyle, bunlara yardımcı personelini yolluk ve başka giderleri
96 751	59	Tedavi giderleri ve yollukları
76 965	19	Taşıtlar işletme ve onarma giderleri
499 940	37	Taşıma giderleri
22 115	19	Telli, telsiz telgraf ve telefon işletmesi
2 835	00	P. T. T. Fabrikası her türlü giderleri
685	18	Yayım işleri satmalma ve abone karşılığı
<u>854 500</u>	<u>00</u>	Genel toplam

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/532

Karar No. 39

27 . I . 1953

Yüksek Reisliğe

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Umum Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Ulaştırma Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 12 . I . 1953 tarihli ve 71/2507 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası komisyonumuza havale olunmakla Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Umum Müdürü ve Maliye Vekâleti Bütçe ve Mali Kontrol Umum Müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası; Umum Müdürlüğün 1952 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin lâyihaya ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında (443 000) lira münakale yapılmasını ve yine (A/1) işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine, gelir fazlasıyla karşılanmak üzere, (467 500) lira munzam tahsisat verilmesini ve yine gelir fazlasıyla karşılanmak üzere (A/1) işaretli cetvelde (geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları) adıyla açılacak 506 ncı fasıla (854 500) lira fevkalâde tahsisat konulmasını temin maksadıyla sevk edilmiş bulunuyor.

Bâzi telefon servislerinin hizmete açılması dolayısıyla 1952 Bütçe yılı sununa kadar (3 518 150) lira varidat fazlası elde edileceği anlaşılmıştır.

1952 yılı Bütçesinin 201 ncı fashının 12 ncı (vilâyetler memurları aylıkları) maddesine mevzu tahsisatın sene içinde üst derece maaşa geçenler ve yapılan terfiler dolayısıyla kâfi gelmiyeceği anlaşılmış olduğundan lâyihanın birinci maddesine ilişik (1) sayılı cetvele ilâveten (272 000) liralık bir münakale yapılması uygun görülmüş ve bu suretle münakale yekûnu (715 000) lira olarak tesbit ve lâyihanın birinci

maddesi, bu miktar aksettirmek suretiyle, kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasına ilişik (2) sayılı cetvelde gösterilen fasıl ve maddelere munzam tahsisat olarak ilâvesi istenilen (467 000) lira, ifası zaruri hizmetlerin hakiki karşılıklarını teşkil etmekte olup bunu temin eden lâyihanın ikinci maddesi Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

1942 Mali yılından 1951 yılına kadar tahakkuk etmiş bulunan karşılıksız borçların gelir fazlasından karşılanmak suretiyle tasfiyesi için istenilen (854 500) liraya ait lâyihanın 3 ncü maddesi de Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

4 ve 5 ncı yürürlük maddeleri şeklen değiştirilmek suretiyle kabul olunan kanun lâyihası, 1952 Mali yılında ifası zaruri hizmetler bakımından dolayı öncelikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Sözcü
Bursa	Giresun	İstanbul
K. Yılmaz	M. Şener	H. Hüsmen
Kâtip		
Sivas	Burdur	Diyarbakır
H. İmre	F. Çelikbaş	M. R. Bucak
Diyarbakır	Gümüşane	İstanbul
M. İkinci	K. Yörüköflu	E. Adakan
İstanbul	İstanbul	İzmir
S. Oran	M. Sarol	T. Gürerk
Kırşehir	Konya	Malatya
R. Özdeş	M. A. Ülgen	M. S. Eti
Ordu	Seyhan	Seyhan
R. Aksoy	S. Bari	C. Türk
Siird	Sinob	Trabzon
B. Erden	S. Somuncuoğlu	C. R. Eyüboğlu
	Trabzon	
	S. F. Kalaycıoğlu	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanununa bağlı, (A/1) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında, 443 000 liralık aktarma yapılmıştır.

MADDE 2. — Gelir fazlasıyla karşılanmak üzere Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanununa bağlı, (A/1) işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine 467 500 lira ek ödenek verilmiştir.

MADDE 3. — Gelir fazlasıyla karşılanmak üzere Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanununa bağlı, (A/1) işaretli cetvelde (Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçlar) adıyla yeniden açılan 506 ncı bölüme, 854 500 lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma bakanları yürütür.

Başbakan ve Dışişleri B. V. <i>A. Menderes</i> Devlet Bakanı	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı
Millî Savunma Bakanı <i>S. Kurtbek</i>	Adalet Bakanı <i>O. Ş. Çiçekdağ</i> İçişleri Bakanı ve Sa. ve So. Y. B. V. <i>E. Menderes</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı <i>H. Polatkan</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>T. İleri</i>	Bayındırlık Bakanı <i>K. Zeytinoğlu</i>
Ek. ve Ticaret Bakanı <i>E. Gürel</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı <i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Y. Üresin</i>	Çalışma Bakanı <i>S. Ağaoğlu</i>
İşletmeler Bakanı ve Güm. ve T. B. V. <i>S. Yırcalı</i>	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Umum Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Umum Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanununa bağlı, (A/1) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında, (715 000) liralık aktarma yapılmıştır.

MADDE 2. — Lâiyhanın 2 nci maddesi Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Lâiyhanın 3 ncü maddesi Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Ulaştırma Vekilleri memurdur.

Hükümetin tasklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen Lira	Eklenen Lira
202		Ücretler		
	22	İller hizmetlileri ücreti	288 000	
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar		
	12	İller memurları çocuk zammı		88 000
209		5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler		
	13	Emekli ikramiyesi		100 000
218		4454 sayılı Kanunun 51 nci ve 5584 sayılı Kanununun 6 ncı maddeleri gereğince yapılacak ödemeler		
	10	Munzam mesai ücreti		100 000
302		İller büro giderleri		
	40	Öteberi giderleri		30 000
	50	Aydınlatma		20 000
	60	Isıtma		15 000
		Bölüm toplamı		35 000
303		Basılı kâğıt ve defterler		60 000
307		Yolluklar		
	10	Sürekli görev yolluğu		15 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi giderleri ve yollukları		
	11	Merkez		5 000
	12	İller		10 000
		Bölüm toplamı		15 000
421		Posta hizmetleri		
	40	Posta pulu ve kartlariyle tarih damgaları giderleri	38 000	
505		Hükme bağlı borçlar	117 000	
		GENEL TOPLAM	443 000	443 000

[2] SAYILI ÇEVRE

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
214		İş Kanunu gereğince İşçi Sigortaları Kurumuna ödenecek primler	8 000
303		Basılı kâğıt ve defterler	50 000
307		Yolluklar	
	20	Geçici görev yolluğu	35 000
	30	Müfettişler yolluğu	50 000
		Bölüm toplamı	85 000
309		Taşıt giderleri	
	31	İller taşıtları işletme giderleri	23 000
	32	İller taşıtları onarma giderleri	50 000
		Bölüm toplamı	73 000
414		Taşıma giderleri	200 000
422		Telli, telsiz telgraf ve telefon işletme giderleri	25 000
450		İdare hesabına okutulan öğrenciler giderleri	
	10	Telgraf, telefon ve telsiz mühendisi yetiştirilmek üzere yabancı memleketlere gönderilen öğrenciler	26 500
		GENEL TOPLAM	467 500

Bütçe Komisyonunun değişikliğine bağlı cetvel

[1] SAYILI CETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düğülen Lira	Eklenen Lira
201		Aylıklar		
12		İller memurları aylığı		270 000
22		İller memurları açık aylığı		2 000
		Bölüm toplamı		272 000
202		Ücretler		
11		Merkez memurları ücreti	35 000	
12		İller > >	35 000	
21		Merkez hizmetlileri ücreti	25 000	
22		İller > >	388 000	
		Bölüm toplamı	483 000	
308		Geçici hizmetliler ücreti		
11		Merkez geçici hizmetlileri ücreti	35 000	
204		Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri		42 000
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yalacak zam ve yardımlar		
12		İller memurları çocuk zammı		88 000
209		5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler		
13		Emekli ikramiyesi		100 000
218		4454 sayılı Kanununun 51 nci ve 5584 sayılı Kanununun 6 ncı maddeleri gereğince yapılacak ödemeler		
10		Munzam mesai ücreti		100 000
302		İller büro giderleri		
40		Öteberi giderleri		30 000
50		Aydınlatma		20 000
60		Isıtma		15 000
		Bölüm toplamı		65 000
303		Basılı kâğıt ve defterler		60 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düştülen Lira	Eklenen Lira
307		Yolluklar		
	10	Sürekli görev yolluğu		15 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi giderleri ve yollukları		
	11	Merkez		5 000
	12	İller		10 000
		Bölüm toplamı		15 000
421		Posta hizmetleri		
	40	Posta pulu ve kartlarıyla tarih damgaları giderleri	38 000	
505		Hükme bağlı borçlar	117 000	
		GENEL TOPLAM	715 000	715 000